Prima instanţă: Judecătoria Chişinău (sediul Centru) dosarul nr. 2a-22/23
judecător: Ciprian Valah 2-22075132-02-2a-04012023

DECIZIE

04 aprilie 2023 *****

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ
al Curţii de Apel Chişinău

în componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Anatol Pahopol
judecătorii Ruxanda Pulbere şi Ala Malîi
Grefierul Munteanu Iana

examinând în ședință de judecată publică, cererea de apel declarată de ***** reprezentat de avocatul ***** împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 15 septembrie 2022, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de *****împotriva lui ***** și ***** cu privire la încasarea solidară a datoriei contractuale pentru chiria automobilului, a datoriei contractuale pentru deteriorarea automobilului și compensarea cheltuielilor de judecată,

A CONSTATAT:

Pretenţiile reclamantului.

La 27.05.2022, *****a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** și ***** cu privire la încasarea solidară a datoriei contractuale pentru chiria automobilului în mărime de 6 289 de euro, a datoriei contractuale pentru deteriorarea automobilului în mărime de 9 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 4-7)

În motivarea acțiunii a invocat că, la 06.12.2018, a încheiat cu pârâtul contractul de locațiune a automobilului de model ***** cu n/î *****

Reclamantul a precizat că, în temeiul pct.5.1. și 5.2. din contract, a oferit pârâtului în locațiune automobilul indicat supra pe un termen de 549 zile, care a început să curgă din 06.12.2018 până la 06.06.2020, iar conform pct.6.1., părțile au convenit că prețul chiriei pentru o zi constituie 12 euro.

De asemenea, reclamantul a menționat că, automobilul s-a aflat în posesia și folosința pârâtului în perioada 06.12.2018–05.09.2020, iar conform pct.10.6 din contract, dacă locatarul este anunțat de locator că trebuie să restituie automobilul

din motiv de plată a chiriei, locatarul este obligat să restituie automobilul în aceeași zi sau cel târziu a doua zi, iar dacă nu va restitui automobilul, locatorul își va exercita dreptul prevăzut la pct.8.2.4. din contract.

A relatat că, la 05.09.2020, automobilul a fost ridicat, suma restanței pentru chirie fiind de 6 660 de euro.

*****a declarat că, din suma restantă locatarul a achitat doar suma de 7 215 de lei (341 de euro, la cursul BNM din 06.12.2018), fiind înregistrată o restanță de plată 6 289 de euro.

A menționat că, conform pct.3.2 din contract, obligația locatarului de a restitui automobilul închiriat intervine la expirarea termenului stabilit în contract în starea în care a fost transmis.

Astfel, deoarece pârâtul nu răspundea la telefon, evitând orice contacte și a format o restanță la plata chiriei în mărime de 6 289 de euro, a întreprins măsuri de identificare a locului aflării automobilului, stabilind că se află la ***** unde a fost predat de pârât pentru reparație, însă pârâtul nu a achitat serviciile respective.

Reclamantul a punctat că, pentru a prelua automobilul a achitat în beneficiul ***** pentru lucrările de reparație (indicate în procesul-verbal) 9 000 de lei și tot prin proces-verbal a fost preluat mijlocul de transport.

La 06.12.2018, concomitent cu contractul de locațiune a încheiat contract de garantare a executării obligațiilor cu pârâta *****, unde la pct.3.1 și pct.3.2 din contract s-a convenit că, debitorul garant se obligă față de creditor să execute toate obligațiile ce rezultă din contractul de locațiune.

Poziția instanței de fond.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 15 septembrie 2022 a fost respinsă, ca fiind neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de *****. (f.d. 43-45)

Solicitarea apelantului.

La 04.10.2022, ***** reprezentat de avocatul ***** a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 15 septembrie 2022, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe şi emiterea unei noi hotărâri de admitere a acţiunii. (f.d. 41-42)

Respectarea termenului de declarare a apelului.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În speţă, s-a stabilit că, dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) a fost pronunțat la 15.09.2022, iar apelul nemotivat a lui *****a fost depus la 04.10.2022.

La 23.12.2022, a fost redactată și expediată pentru cunoștință participanților la proces, prin e-mail copia hotărârii motivate din 15.09.2022. (f.d. 43-45)

Respectiv, se deduce că, ***** reprezentat de avocatul ***** a respectat termenul legal de declarare a apelului.

Argumentele părţilor.

Prin cererea de apel motivată, ***** reprezentat de avocatul ***** şi-a exprimat dezacordul cu soluția instanței de fond, considerând-o neîntemeiată, în acest sens reiterând motivele de fapt și de drept invocate în acțiune.

Totodată a relatat că, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin, respectiv normele de drept material au fost încălcate şi aplicate eronat.

Apelantul a indicat că, *****de mai mulți ani este stabilit cu traiul în ***** și periodic revine în ***** și întocmește procură pe numele lui Augustin Onofrei, pentru reprezentarea intereselor acestuia în ***** în diferite instituții, inclusiv gestionarea patrimoniului acestuia, dovadă servește procura din 31 iulie 2019 și procura din 28.10.2022 întocmită în *****.

Suplimentar a indicat că, în anul 2018, *****a semnat contractele care stau la baza litigiului dat, în baza unei alte procuri ce a fost întocmită de notarul Dumbrava Marina, biroul căreia este situat în *****, similar ca procura din 31.07.2019, însă la moment se află în imposibilitate de a prezenta, din cauza că a fost pierdută, iar în termen restrâns nu poate fi făcut rost de aceasta, or, *****se află în *****, iar notarul poate elibera o copie doar la solicitarea acestuia.

Intimații nu și-au valorificat dreptul de a depune referință asupra cererii de apel.

Prin încheierea Curţii de Apel Chişinău din 02.02.2023 a fost primită spre examinare cererea de apel înaintată de ***** reprezentat de avocatul ***** şi s-a stabilit examinarea cererii de apel pentru 04.04.2023.

Poziţia părţilor în cadrul şedinţei de judecată.

În şedinţa instanței de apel, reprezentantul apelantului și intimații, în şedinţa instanţei de apel, nu s-au prezentat, deşi au fost legal citaţi despre data, locul şi ora şedinţei instanţei de apel.

Astfel, Colegiul a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa părţilor neprezente şi a dispus examinarea cauzei în absenţa lor, prin prisma dispoziţiilor 379 alin. (2) Cod de procedură civilă.

Aprecierea instanţei de apel.

Audiind participanţii la proces și verificând materialele cauzei în raport cu argumentele invocate şi circumstanțele cauzei, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău consideră apelul întemeiat şi care urmează a fi admis, cu casarea integrală a hotărârii primei instanţe şi trimiterea cauzei spre rejudecare în prima instanţă în alt complet de judecată, reieșind din următoarele considerente ce succed.

În conformitate cu art. 385 lit. d) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul, să caseze integral hotărârea primei instanţe şi să trimită cauza spre rejudecare în primă instanță doar în cazul în care s-au încălcat temeiurile prevăzute la art. 388 alin.(1) lit. d) şi i). La solicitarea participanților la proces, instanţa de apel poate trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă doar o singură dată, în cazul prevăzut la art. 388 alin. (1) lit. b).

La rândul său, art. 388 alin. (1) lit. d), i) Cod de procedură civilă, reglementează că, instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane neantrenate în proces și cauza a fost examinată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

În accepțiunea art. 67 alin. (1) şi (3) Cod de procedură civilă, persoana interesată într-un proces pornit între alte persoane poate interveni în el alături de reclamant sau de pârât până la închiderea dezbaterilor judiciare în prima instanţă dacă hotărârea pronunțată ar putea să influențeze drepturile sau obligațiile lui faţă de una din părţi. Intervenientul accesoriu poate fi introdus în proces şi la cererea uneia dintre părţi sau din oficiul instanței.

Totodată, art. 183 alin. (2) lit. c) Cod de procedură civilă, stabilește că pregătirea pentru dezbatere judiciară este obligatorie pentru orice cauză civilă şi are ca scop stabilirea componenței participanților la proces şi implicarea în proces a altor persoane.

În acord cu art. 185 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, judecătorul, în faza de pregătire a cauzei pentru dezbateri judiciare, îndeplineşte următoarele acte: soluționează problema intervenirii în proces a coreclamanţilor, copârâţilor şi intervenienților.

După cum rezultă din materialele cauzei, la 27.05.2022, ***** reprezentat de avocatul ***** a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui ***** și ***** cu privire la încasarea solidară a datoriei contractuale pentru chiria automobilului în mărime de 6 289 de euro, a datoriei contractuale pentru deteriorarea automobilului în mărime de 9 000 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d. 4-7)

Fiind învestită cu examinarea cauzei și având ca obiect încasarea solidară a datoriei contractuale pentru chiria automobilului și a datoriei contractuale pentru deteriorarea automobilului, prima instanță a ajuns la concluzia respingerii acțiunii inițiate de *****.

Verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz şi criticile aduse în apel, Curtea de Apel Chișinău constată că soluția primei instanţe, a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept procedural.

Astfel, după cum rezultă din materialele cauzei că a fost încheiat la 06.12.2018 contractul între ***** reprezentat de *****în baza procurii și *****, prin care locatorul a transmis în locațiune locatarului mijlocul de transport, pe un

termen de 549 de zile cu suma chiriei de 6 660 de euro (06.12.2018-06.06.2020). (f.d. 14-16)

Conform contractului de garantare a executării obligațiilor din 06.12.2018, încheiat între ***** și ***** reprezentat de *****în bază de procură, debitorul garant – ***** s-a obligat față de creditor să execute toate obligațiile ce rezultă din contractul de locațiune încheiat între creditor și locatarul *****. (f.d. 17)

Este cert că, *****a eliberat pe numele lui *****la 31.07.2019 (f.d. 8-9) și la 28.10.2022 procuri, prin care *****a împuternicit pe *****să cumpere și să transporte mai multe mijloace de transport de peste hotarele Republicii Moldova, să încheie acte juridice, să primească mandat/comodat, să înstrăineze (să vândă, să doneze sau să schimbe) persoanelor fizice sau juridice, să dea în locațiune, mai multe mijloace de transport, de orice model.

S-a stabilit cu certitudine că, procesul-verbal de predare a autovehiculului din 05.09.2020 eliberat de SRL „Orcarrepar”, notificările adresate pârâților/intimați cu privire la achitarea sumelor, inclusiv și contractele în baza căror se solicită în casarea sumelor, au fost semnate de *****, în interesele lui *****. (f.d. 19-28)

Analizând circumstanțele expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău constată că, instanța ierarhic inferioară a examinat cauza, în lipsa lui *****, care nemijlocit a încheiat din numele și în interesele lui *****contractele din 06.12.2018, or, reclamantul invocând și solicitând încasarea solidară a datoriei contractuale pentru chiria automobilului în mărime de 6 289 de euro, a datoriei contractuale pentru deteriorarea automobilului în mărime de 9 000 de lei, indispensabil urma să atragă în proces, pe *****.

Astfel, Colegiul reține că, instanța de fond contrar prevederilor art. 183 alin. (2) lit. c) și art. 185 alin. (1) lit. a) ale Codului de procedură civilă, examinând cauza urma să stabilească componenţa participanţilor la proces şi să atragă în proces pe *****, care a fost împuternicit de către reclamantul *****să gestioneze patrimoniul acestuia, pentru a-i oferi posibilitatea de a-şi apăra în mod efectiv, drepturile şi interesele sale.

Prin urmare, neatragerea în proces a lui ***** are drept consecinţă, soluţionarea de către instanţă a problemei drepturilor unei persoane care nu a fost implicată în proces, adică neacordarea unui statut proce*****l de participant la proces, ce i-ar oferi posibilitatea de a-şi apăra în mod efectiv drepturile şi interesele, fapt care impune o limitare de acces la justiție, respectiv o încălcare a art. 6 § 1 CEDO, concluzie relevată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în cauza *„Business şi Investiţii pentru Toţi contra Republicii Moldova” (13 ianuarie 2010, nr.39391/04).*

Instanța de apel constată că, prima instanță a încălcat principiile funcționale ale dreptului proce*****l civil, iar omisiunile indicate supra pot fi corectate doar

prin reexaminarea cauzei de către instanța de fond, care urmează la pregătirea cauzei pentru judecare să stabilească cercul tuturor părților în proces.

Pe cale de consecință, întru evitare atingerii drepturilor unor persoane ce nu au fost implicate în proces, instanţa de apel consideră necesar de a casa integral hotărârea primei instanţe şi de a remite cauza spre rejudecare, în prima instanţă. Or, problema intervenirii în proces, conform prevederilor legislaţiei în vigoare, nu poate fi soluționată de instanţa de apel, prin urmare eroarea dată se soluţionează doar în prima instanţă.

Reieșind din cele expuse, rejudecând cauza, instanța de fond urmează să țină cont de cele expuse mai sus, să înlăture omisiunile admise, să clarifice și să se expună asupra tuturor argumentelor invocate de către părți pentru asigurarea unei judecări corecte şi legale a pretenţiilor înaintate, să aprecieze sub toate aspectele, complet și obiectiv, conform exigențelor art. 130 Cod de procedură civilă probele și în dependență de situația stabilită, în raport cu normele de drept material și procerdural care reglementează relațiile dintre părți, să adopte o hotărâre legală și întemeiată.

Din considerentele menţionate şi având în vedere faptul că, erorile judiciare nu pot fi corectate de instanţa de apel la examinarea cauzei în ordine de apel, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia de a admite apelul declarat de ***** reprezentat de avocatul ***** de a casa integral hotărârea din 15 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru şi de a trimite cauza spre rejudecare în prima instanţă, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 385 lit. d), 388-390 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău

DECIDE:

Se admite cererea de apel declarată de ***** reprezentat de avocatul *****.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 15 septembrie 2022, emisă în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de *****împotriva lui ***** și ***** cu privire la încasarea solidară a datoriei contractuale pentru chiria automobilului, a datoriei contractuale pentru deteriorarea automobilului și compensarea cheltuielilor de judecată, şi se trimite cauza spre rejudecare, în aceeaşi instanţă, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Anatol Pahopol

judecătorii Ruxanda Pulbere

Ala Malîi